

Aan de leden van de gemeenteraad Waalre

Uw brief van

Uw kenmerk

Afdeling

Bedrijfsvoering

Onderwerp

Kaderbrief 2023

Ons kenmerk

Datum

VERZONDEN 12 MEI 2022

Geachte leden van de Raad,

Vanuit uw verantwoordelijkheid voor het budgetrecht is het aan u om richting te geven aan de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024 -2026. Zoals toegezegd bieden wij u hierbij een handvat in de vorm van een kaderbrief. We vinden het belangrijk dat u zich realiseert dat wij dit doen op basis van de politiek bestuurlijke opdracht die u ons heeft gegeven. Concreet betekent dit dat de grondslag voor deze kaderbrief het uitgangspunt is dat Waalre een toekomstbestendige en zelfstandige gemeente blijft met een krachtig bestuur en gezonde organisatie. In deze kaderbrief geven wij u aan wat in onze ogen daarvoor nodig is.

Een kaderbrief hoeft anders dan een begroting, in financiële zin meerjarig (nog) niet sluitend te zijn. Wel dient er uiteraard een reëel inhoudelijk en financieel perspectief te worden geschetst op basis waarvan wij u in het najaar een sluitende begroting kunnen presenteren. Wij nodigen u daarom uit om tegen de achtergrond van de inhoud van deze kaderbrief, richting te geven aan de op te stellen programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026.

Financiële uitgangspunten als basis

Basis voor de begroting 2023 vormt het bestaande beleid zoals geformuleerd en geraamd in de Programmabegroting 2022, inclusief de besluiten van uw gemeenteraad na het opstellen van de begroting 2022. Nieuwe ontwikkelingen die relevant zijn voor de begroting 2023 worden eveneens meegenomen.

Voor het opstellen van de programmabegroting 2022 heeft u ons een aantal uitgangspunten meegegeven. Zij dienen een solide financiële positie van de gemeente en worden voor het opstellen van de begroting 2023 wederom als basis gebruikt:

1. Meerjarig sluitende begroting
Het college streeft ernaar u een sluitende begroting 2023 en meerjarenraming 2024 – 2026 aan te bieden.

2. Voor het opvangen van risico's bedraagt de hoogte van de vrije reserves minimaal 110% van de totale risico's
De vrije reserves bestaan uit de Algemene bufferreserve en de Algemene reserve vrij besteedbaar. Mocht het totaal van deze beide reserves hoger zijn dan 110% van de totaal gecalculeerde risico's, dan kan op dat moment pas dit surplus ingezet worden voor éénmalige zaken.
3. Solvabiliteitsratio bedraagt minimaal 20%
In de P&C-cyclus (begroting, turaps en jaarrekening) wordt dit kengetal opgenomen en verantwoord.
4. Structurele exploitatieruimte mag niet negatief zijn (structurele baten zijn hoger dan de structurele lasten)
In de P&C-cyclus (begroting, turaps en jaarrekening) wordt dit kengetal opgenomen en verantwoord.

Noodzakelijke opgaven 2023 – 2026

In de bijlage van deze brief vindt u een overzicht met de opgaven waarvoor we als gemeente aan de lat staan voor de periode 2023 – 2026. Dit overzicht heeft u al eerder onder ogen gekregen als bijlage bij de raadsinformatiebrief 'Actuele financiële situatie voorjaar 2022' van 20 april 2022. Het overzicht is bedoeld om u inzicht te geven in de opgaven die we als gemeente onvermijdelijk voor de kiezen gaan krijgen. Bij deze opgaven is geen vrije politieke keuze mogelijk. Deze opgaven zijn gerubriceerd onder de noemer "noodzakelijk". De overige opgaven zijn nog flexibel in te vullen (wensen die zijn gerubriceerd met een cijfer van 1 tot en met 5, naar mate van urgentie). Zoals de bijlage laat zien is structureel vooruitkijken hard nodig. Samen met het toekomstige bestuursakkoord vormt de lijst met noodzakelijke opgaven wat het college betreft de basis voor de op te stellen begroting 2023 – 2026.

Financiële uitgangspositie

Met de genoemde raadsinformatiebrief hebben wij u ook geïnformeerd over de financiële effecten van noodzakelijke en gewenste opgaven en het effect van de doorrekening van het regeerakkoord (de maartbrief als voorloper op de meicirculaire). De 4e turap, het resultaat van de jaarrekening 2021 en de meicirculaire zullen naar verwachting van betekenisvolle invloed zijn op de financiële uitgangspositie van de gemeente. Zodra wij de effecten van de meicirculaire hebben doorgerekend informeren wij u hierover met een raadsinformatiebrief. Wat het college betreft is het financiële beeld na doorrekening van de meicirculaire uitgangspunt voor het opstellen van de begroting 2023 – 2026.

Financieel kader voor een sluitende begroting 2023 - 2026

De financiële overzichten laten zien dat er de komende jaren voor incidentele zaken ruimte is binnen de begroting, maar dat voor de structurele opgaven niet voldoende middelen aanwezig zijn. We willen u vragen voor het opstellen van de begroting in te stemmen met de lijst met noodzakelijke opgaven. Bovendien vragen we van u een kader hoe om te gaan met de financiering van deze opgaven:

1. Verhogen van structurele baten

Een knop waar u als raad aan kunt draaien is het verhogen van structurele baten. Hierdoor genereert de gemeente meer inkomsten door bijvoorbeeld het verhogen van de belastingtarieven en leges. Uitgangspunt is het streven naar 100% kostendekking voor leges en heffingen.

In de huidige begroting is al een meerjarige indexering van OZB tarieven van 1,7% opgenomen. Bovendien is vanaf het jaar 2023 in de huidige begroting al gerekend met een extra incidentele stijging van de OZB met 12%. Elke extra stijging van de OZB tarieven van 1% betekent een lastenverhoging voor de huiseigenaren van gemiddeld € 5 per jaar en een structurele opbrengst voor de gemeente van € 40.000 per jaar.

Het college vindt dat de niet benutte belastingcapaciteit relatief groot is en achterblijft bij de realisatie van de gewenste ambities. De wens om als kleine gemeente de noodzakelijke opgaven uit te voeren, heeft een prijs. Als welvarende en relatief vermogende gemeenschap krijgt de gemeente Waalre per inwoner een lage uitkering vanuit het gemeentefonds, welke ook nog wordt gekort door de niet benutte belastingcapaciteit in Waalre. Bovendien zijn de gemeentelijke tarieven voor OZB, afval en riolering voor inwoners van gemeente Waalre in de jaren 2020 tot en met 2022 nagenoeg niet gestegen. Wanneer we de tarieven in Waalre vergelijken met andere gemeenten in de regio en in Nederland, zien we voor deze jaren voor Waalre een betere notering op de lijst met gemeenten waar de inwoners relatief lage tarieven betalen voor gemeentelijke lasten.

2. Verlagen van structurele lasten

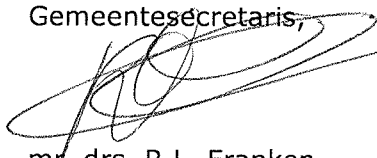
Een tweede knop waar u als raad aan kunt draaien is het verlagen van structurele lasten. Hiervoor is maar een beperkt deel van de begroting beschikbaar omdat de gemeente veelal wettelijke taken uitvoert waarop niet kan worden bezuinigd. Voor een aantal wettelijke taken is het wel mogelijk om een lager kwaliteitsniveau te hanteren. Hieraan zit echter een beperking omdat achterstallig onderhoud op bijvoorbeeld wegen en groen wettelijk niet is toegestaan.

Voorbeelden waaraan u kunt denken bij het verlagen van structurele lasten zijn bijvoorbeeld het toepassen van minder burgerparticipatie, het verlagen van het kwaliteitsniveau (tot wettelijk minimum) van onderhoud wegen en groen, leerlingenvervoer en peuterspeelplaatsen niet of veel beperkter financieren, verlagen of afschaffen van maatschappelijke subsidies.

Het is nu aan u om de juiste keuzes te maken zodat de financiën structureel op orde komen en blijven, kapitaalgoederen van de gemeente duurzaam onderhouden worden en we samen de voorwaarden scheppen zodat we niet voor ongewenste verassingens komen te staan.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Waalre,

Gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken

Waarnemend burgemeester,

dr. A.J.W. Boelhouwer